

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an. 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 3 dolari.

iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Buna chiverniseală.

Indemnuri pentru plugari și pentru toți cei râvnitori spre înaintare.

De IOAN POP-CÂMPEANU.

Azi fiecare sătean are gospodăria proprie. Și se trudește în tot chipul să-și țină această gospodărie în stare bună. De cum se desprimăvărează și până toamna târziu, lucrează în grădină și la câmp și își tot sfarmă mintea, cum ar putea să agonisească mai mult?

Ori cât se va trudi însă, niciodată nu va putea să ajungă la un prisos, care la zile negre să-i prindă bine, dacă nu va fi și un bun chivernisitor.

Temelia fericirii și a bunei stări este totdeauna chiverniseala bună.

Omul care este bun chivernisitor, astfel își întocmește lucrurile, ca venitul să nu fie mai mic decât cheltuielile și nu cheltuieste niciodată tot cât agonisește.

Bătrânii din vremurile mai de demult erau foarte buni chivernisitori, de aceea erau și îndestulați și aveau totdeauna tot ce le trebuie.

Azi, cei mai mulți se plâng, că nu mai pot trăi. Pun vina pe scumpete. De celea mai multeori însă, nu aceasta e pricina stării în care se află, ci chiverniseala rea pe care o duc. Nu țin seamă de venituri, și cheltuiesc într'una, numai să fie în rând cu alții, cari poate prin o mai bună chiverniseală pot să cheltuiască și mai mult.

Peste săptămână, treacă meargă, mai seamănă tinerii cu cei bătrâni, din vremurile de demult. Dumineca și în sărbători însă aproape nu-i mai mai cunoști. Parcă sunt tot cocoane și boieri de pe la oraș. Poartă cămeși scrobite și cravate, haine de postav și paltoane scumpe, târguite la oraș. Ghete, mănuși și căciuli de astrahan.

Toate acestea prețuiesc parale multe, pe cari plugăria nu le mai poate da. Și dacă pe lângă acestea mai sunt și vre-o cinci-șase copii, cari de toamna până primăvara numai mănâncă și nu lucrează, starea se îngreunează și mai tare.

Iar ca să poată împlini toate chel-

tuielile, împrumută bani. Și ar împrumuta mereu, dacă n'ar mai fi și termin de plată. Pe urmă, când se îfundă, nu mai știu ce să facă. Vând găini, ouă, unt, și vând chiar și purcelul îngrășat pe seama casei, numai să poată ținea rând cu alții.

Și încă dacă ar fi numai acestea, tot ar mai merge. Dar mai sunt botezurile și cumetriile și ospetele, cari costă parale și mai multe. Și din pământ, ori cât de bine ar fi lucrat, atâtea parale nu se pot scoate.

Astfel încetul pe încetul ajung în stare de a nu-și mai putea ținea în rând gospodăria. Pot să agonisească cât de mult, căci tot lipsiți vor fi. Și aceasta nu-i din pricina, că nu se pricep să fie buni chivernisitori.

Și nime nu poate să fie mai fericit decât săteanul, care știe să-și chivernisească bine averea și nu se întinde numai până acolo, unde-i ajunge țolul. Muncește cu hărnicie și nu cheltuieste bani pe lucruri netrebnice.

Își rânduieste treburile, cum să poată câștiga mai mult și să-i rămână și un prisos.

Nu se amestecă în afaceri, cari pot să-l păgubească și ține totdeauna cu tărie la obiceiurile bune.

In chipul acesta e mulțumit și fericit, iar cauza acestei mulțumiri nu-i alta decât chiverniseala cea bună.

A murit cel mai mare prieten al florilor. Zilele trecute a murit la București Ioan Hașeganu, profesor la școala superioară de agricultură și la cea medie de horticultură (cultura florilor). El îngrijea grădinile de flori dela București, și era un prieten și îngrijitor al florilor cum nu s'a mai pomenit altul la noi în țară. Petrecut de lacrimile elevilor și ale colegilor săi, a fost înmormântat Sâmbata trecută, într'o vreme când florile îngrijite de el se vestejiseră demult.

Pentru luminarea poporului.

— Despărțământul Blaj al Asociațiunii în comuna Tiur. — O pornire nouă pentru înălțarea poporului. —

În ziua de Intimpinarea Domnului, 2 Februarie anul curgător, Despărțământul Blaj al „Astrei” a început șirul din 1927 al prelegerilor sale populare pentru înălțarea satelor, în comuna fruntașă Tiur de lângă Blaj. Au ieșit atunci în mijlocul poporului de astădată dd. prof. *Alexandru Lupeanu-Melin*, membru în Comitetul Central, prof. *Dr. Aug. Popa*, secretarul Despărțământului și prof. *Iuliu Maior*, redactorul gazetei noastre.

Cei trei misionari culturali ai despărțământului nostru, au ținut mai întâi o consfătuire cu conducătorii comunei în cancelaria primăriei, la care au fost de față Păr. Nicolae Berghian, d. notar S. Livianu, d. învățător Frățilă și primarul, sfătuindu-se împreună asupra lipsurilor celor mai arzătoare din comună, pentru cari Asociațiunea ar putea să-și deie ajutorul său. Sfatul a decurs în cea mai frumoasă înțelegere și frăție, dovedind conducătorii firești ai Tiurului multă tragere de inimă pentru satul și poporul lor. În timpul acesta, poporul se aduna la școală.

Trecând apoi trimișii Despărțământului și conducătorii satului la școală, s'a început sfatul cu poporul. Adunarea a deschis-o d. prof. Lupeanu, arătând menirea și rosturile Asociațiunii, pomenind începuturile ei și lupta pe care a dus-o ea, în vremile de robie, ca poporul românesc din Ardeal să se întărească prin lumină și să se oțelească pentru marea zi a eliberării și trupești și sufletești din jugul străinului.

— Asociațiunea — spune D-sa — nu și-a încheiat menirea. Libertatea a venit prin ajutorul lui Dumnezeu și prin vrednicia tuturor celor buni din neamul nostru. Acum trebuie să vie și statornicirea libertății. Libertatea nu stă în mâni puse cruciș, ci în avânt spre culmile cu soare și cu lumină. Suntem liberi, să fim acum și stăpâni. Deci să căutăm a fi, prin învățatură și prin istețime, fruntea țării. Să ne strângem în jurul steagului Asociațiunii, care e chemată să ne arete cărările de înaintare și de izbândă prin carte și prin lumină.

Al doilea conferențiar a fost d. profesor Maior, vorbind despre crutare, puterea vrăjită, prin care poporul nostru se va putea smulge c'un ceas mai de grabă din sărăcie și neputință. Un popor instărit e un popor viu, pe care nu-l pot răpune atât de ușor năcazurile timpului. Un popor bogat e și cult și râvnitor spre fapte mărețe.

La urmă d. prof. Dr. Aug. Popa, arată

mai de aproape căile prin care se poate înălța un popor. Azi neamurile nu se mai bat cu sabia și cu pușca, ci cu iscusința minții și cu meșteșugurile. Noi trebuie să ne silim să vindem mult și să cumpărăm cât mai puțin. Să căutăm a ne face noi, pe lângă casă, uneltele de cari avem lipsă la gospodărie. Nu trebuie să alergăm pentru orice unealtă sau reparatură, la măestri, de celea mai multorii străini încă, de pe la orașe. Să învățăm a ne ști face noi, acasă, reparaturile de cari avem lipsă în plugăria noastră.

— Iată, noi venim în numele Despărțământului Blaj al „Astrei” și vă întrebăm: vreți dumneavoastră să aveți aici în sat un măestru, dela care să învățați cu toții cel mai trebuincios meșteșug în plugăria dumneavoastră?

— Ce meserie socotiți că e mai de lipsă pentru satul acesta? Că „Astra” vă dă un măestru, plătit de ea, care să rămână în comună 2 luni de zile și să vă învețe tineretul la meseria cea mai arzătoare și mai de folos! — încheie cuvântul său d. secretar al Despărțământului.

Poporul din Tiur s'a arătat foarte bucurat și fericit de porneala pe care i-au propus-o trimișii despărțământului și toți cei de față au strigat într'un glas:

— Un bărdăș să ne trimiteti și noi i-om da casă, iar tineretul din sat va învăța cu drag dela dânsul meșteșugul de care avem lipsă la gospodăriile noastre!

Înțelesul s'a și făcut numai decât, spre bucuria și a poporului și a trimișilor „Astrei”. Măestrul se va tocmi și se va trimite, începând prin aceasta Despărțământul Blaj o nouă pornire pentru ridicarea și întărirea poporului nostru dela sate. Dacă acest *curs de industrie casnică* va reuși, el va fi mutat și în alte comune din Despărțământ.

Frumoasa adunare dela Tiur a fost închisă de către Părintele Berghian, care a mulțumit trimișilor Despărțământului pentru bunele învățături pe cari le-au sămănat și, în deosebi, pentru măestrul care va veni să facă un început atât de făgăduitor, într'o comună cu oameni harnici și plini de râvnă pentru lucruri bune și mărețe.

Să fie într'un ceas cu noroc!

Apostolul Duminicii.

Duminica Fiului răstăcit (20 Febr 1927) — I. Corinteni 6, 12—20

În cetirea de astăzi sfântul apostol Pavel luptă împotriva curviei sau necurăției. Corinteni erau adecă de părerea cumcă creștinilor toate le sunt îngăduite. Sfântul Pavel o lasă aceasta, dar arată că numai între anumite margini,

toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos;

Toate câte nu sunt păcătoase le poate face creștinul, dară de fapt nu sunt toate de folos, adecă nu toate slujesc spre binele său sau al deaproapelui, ba uneori pot fi chiar spre răul omului și atunci nu mai sunt slobode. Aceasta este cea dintâi ingrăditură a slobozeniei omenești. A doua ingrăditură:

Toate îmi sunt slobode, ci eu nu voi să fiu biruit de ceva.

Adecă creștinul poate să facă orice, dar bine să grijească, nu cumva să-l biruiască lucrul pe care-l face, nu cumva să se facă sluga patimilor, pentru că prin aceasta se nimicește slobozenia și omul se face rob al păcatului. Apostolul le și dă îndată o pildă, ca să înțeleagă cele spuse mai înainte:

Bucatele sunt pentru pantece, și pantecele pentru bucate, iară Dumnezeu și pe acela și pe acelea le va strica:

Trebuie adecă să mâncăm, pentru că să ne susținem trupul, iar pantecele de aceea este făcut ca să mistuie bucatele. A mânca așadară este slobod, bineînțeles

însă că nu peste măsură. Dară nici mâncările și nici pantecele nu vor dăinui, și în lumea cealaltă acelea vor putea în pământ, pentru că în lumea cealaltă nu vor flămânzi mai mult, nici nu vor însetoșa mai mult, «dupăcum ni-se spune în Apocalipsul sfântului evanghelist Ioan. Nu așa stă treaba cu trupul și cu curvia

însă trupul nu e pentru curvie, ci pentru Domnul, și Domnul pentru trup.

Pantecele așadară pentru aceea este făcut ca să primească și să mistuiască mâncările ce i-se dau, trupul însă nu este făcut de Dumnezeu cu scopul de a curvi, ci de a sluji lui Dumnezeu și lui Isus Hristos; care l-a răscumpărat prin vărsarea scump sângelui său. Și apoi Domnul este pentru trup, pentru că să-l îndrepteze, să-l nutrească, să-l sfințească și să-l conducă la fericirea veșnică. Așadară trupul are deja în lumea aceasta o chemare mai presus de fire. Și iată care este chemarea trupului nostru:

Iară Dumnezeu și pe Domnul l-a sculat, și pe noi ne va scula prin puterea sa.

Așadară trupul nostru va învia, prin puterea lui Dumnezeu în ziua cea de apoi a judecării, ca să-l preamărească pe Domnul Dumnezeu, pe atot puternicul și înfricoșatul dar dreptul judecător. Iată pentru ce nu ne este slobod să curvim. Și acum începe să dovedească păcătoșenia curviei:

Dară nu știți că trupurile voastre sunt mădulările lui Isus Hristos?

Biserica este trupul lui Hristos, Hristos este capul ei. Singuraticii creștini sunt membrele trupului bisericii, și astfel membrele lui Hristos. Aceasta s'a întâmplat prin credință și prin botez, și trupul nostru se unește cu Hristos și mai strâns prin primirea sfinteii cuminecturi.

Au doară luând mădulările lui Hristos, le voi face mădulări curviei? Doamne ferește!

Care dintre noi poate fi atât de nesocotit ori de obraznic, ca mădulările lu

Foița „UNIRII POPORULUI”.

De pe Secaș.

— Cântece și chiuturi la joc. —

Ochii-mi văz, inima-mi cere
Că n'am mândră pe plăcere,
Ochii-mi văz, inima-mi zace
Că n'am mândră cum îmi place.

Pe părăul eu spini creți
A crescut un nuculeț.
Nucu-i mare, frunza-i rară
Toți voinicii trec în Țară...

Blăstămată-i cea fată
Care n'ascultă de tată,
Blăstămată-i cea ficuță
Cari n'ascultă de măicuță.
Că nici eu n'am ascultat
Și numai de rele am dat.
De-ar asculta copiii
Ce-i învăță părinții
Nici odată n'ar greși.
Da copiii-s proști la minte
N'ascultă de-alor părinte!

Face-m'aș călugăraș
La mănăstire la Blaj
Cu mâinile pe icoană

Cu ochii după cocoane,
Cu mâinile pe candile
Cu ochii după copile.

Astă vară fui la moară
Și văzui o fetișoară
Cu costița bălăioară
Și cu fața roșioară,
Cu ochii ca murele
Cu fața ca rujile!

Du-mă Doamne de pe aici
Unde-s zilele mai mici
Că pe aicea s'o mărit
Și oamenii s'o răit.

Foametea din 1815—1817.

(Dintr'o carte veche, scrisă de popa Ioan Ungur din Mărgău, în anul 1858).

În anul 1814 toamna au fost ploii foarte multe, iar n'a omăt mult, primăvara tină multă și ploi. Oamenii au arat și au sămănat tot în pământ ud și tinos. În anul 1815 a nins în luna Iunie, când prunele erau ca alunele și merele ca nucile de mari; s'au rupt pomi, s'au desbinat lemne, atâta omăt a picat, cât omul nu putea merge pe ulițele Clujului; pe unde mergeau oamenii pe ulițe, socoteau că umblă prin șant, atâta era omătul de-a stânga și de-a dreapta, mai jos decât până la genunche. Nu a zăbovit

3—4 zile până s'au topit, lăsând în urmă lacrimi și tânguire și săracie, căci într'o noapte a înghețat, ca și în miezul iernii. Stricat-a legumele, pomii, cât nici în 10 ani nu și-au venit la loc. Sămănăturile de grâu au tânjit și a fost tare puțin. Mălaiul sau cucuruzul a perit de tot. Fânul a fost peste măsură mult. Vacile au fost cu lapte mult, oile cu căibază; au pierit cât gândeai că nici de fel nu vor rămânea.

Bucatele pe anul 1816 au început a se scumpi. A eșit o vică (măsura) de grâu la 15 florini, mălaiul la 12 fl., ovăsul și orzul la 8 fl. Către sfârșitul anului 1816 toamna iară au ținut ploii, așa cât într'o săptămână nici ziua nici noaptea nu mai înceta, într'o lună măcar un fârtar de ceas să se vadă soarele. S'au înfricat oamenii, că va fi județul de apoi, atâta apă era. Se rumpeau dealurile, se cutrupea pământul, se făcea râpi. Și în toamna anului 1816 puțin s'a putut sămăna de toamnă, pentru apa cea multă. Au suit prețul la o măsură de grâu 24 fl., o măsură de mălaiu 22 fl., orzul și ovăsul în 16 fl. Cu începutul anului 1817 au început oamenii și mai tare a flămânzi. Atâta mulțime de oameni săraci, flămânzi se adunase la Cluj, cât nu încăpea nici prin case să se culce. La alții nu le da nici sălaș oamenii, atât erau de plini de păduchi... Care unde-l cuprindea seara, acolo se culca și iarna și primăvara. Cei mai mulți îi afla dimineața pe sub pereții curților, pe ulițe, morți. Li strângea cu carăle, săpa groape de 2—3 stânjini de afundă

Hristos să le ia din slujba lui Hristos și să le facă mădulări curviei? Ar fi grozav acest lucru, chiar de aceea un creștin adevărat nu-l poate face pentru cât bun e în lume.

Au știți că celce se lipește de curvă, un trup este? Căci a zis: »fi-vor amândoi un trup.«

Prin păcatul curviei cei ce curvesc sunt un trup, dupăcum ni-se spune și în sfânta Scriptură a Vechiului Testament la Cartea Facerii 2, 24. Ce e drept că acolo este vorba de căsătorie, dar în urma urmelor fapta curviei îi unește pe cei ce curvesc de așa, încât li face să fie un trup.

Iară celce se lipește de Domnul, un spirit este cu dânsul.

Adecă prin iubire, prin împlinirea voinței lui, prin har și mărire, ceea ce-l îndumnezește oarecum pe om. Dupăce sfântul Pavel a dovedit astfel răutatea curviei, zice:

Fugiți de curvie, pentru că tot păcatul care-l face omul, afară de trup este; însă celce curvește, întru al său trupu păcănuște.

Iată pentru ce: celce curvește își pătează însuș trupul său, și-l întină și și-l murdărește, și-l slăbește, de cele mai multe ori și-l îmbolnăvește cu tot felul de boale spurcate, cari în celea mai multe cazuri nici nu se mai pot vindeca. Trupul său curat și slobod și-l dă pradă curviei, făcându-se un trup cu curva. Și apoi nici un păcat nu-l răpește pe om așa de tare ca tocmai păcatul curviei.

Dar apostolul nu se îndestulește cu atâta, el mai aduce și alte dovezi pentru ca să dovedească greutatea păcatului curviei:

Au nu știți, că trupul vostru este biserică Spiritului Sfânt, carele locuiește întru voi, pe care-l aveți dela Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri?

Dovada cea dintâi este, că noi prin sfântul Botez ne-am făcut biserică a Spiritului Sfânt, acest Spirit Sfânt locuiește de atunci încoace întru noi, și însuși Dumne-

zeu Tatăl ni-l-a dăruit. Așadară noi nu suntem ai noștri, ci ai lui Dumnezeu.

Căci sunteți cumpărați cu preț.

Adecă cu scump sângele Fiului său.

Măriți dară pe Dumnezeu în trupul vostru și în sufletul vostru, cari sunt ale lui Dumnezeu.

Amândouă, atât trupul cât și sufletul vostru, fiind ale lui Dumnezeu, măriți-l pe El, și trupul vostru nu-l mai dați curviei.

»Fugiți de curvie« ne îndeamnă sfântul apostol Pavel. Fugiți de curvie, pentru că, dupăcum spun aproape toți sfinții părinți toate celelalte păcate se pot incunjura prin luptă aprigă, numai curvia prin fugă, adecă prin incunjurarea femeilor, a prilejurilor cari duc la păcat, prin întoarcerea ochilor de către icoanele urite și spucate, și a urechilor de către vorbele fără de rușine. Numai așa putem birui curvia, dacă ochii ni-i îndreptăm spre lucruri curate, urechile spre vorbe cinstitute, dacă cugetele ni-le păzim nestrucate și curate. Dacă de pildă fugim de prilejul ce duce la păcat, de femei, de vorbe spurcate, de icoane fără de rușine, dar gândurile nu ni-le păzim curate, suntem amenințați să cădem în păcat și să ne pierdem nevinovăția. Așadară fugiți de curvie în toată privința, nu-i lăsați deschisă nici o ușă, căci nici prin gând nu vă trece cât de ușor se încuibă în suflet, și apoi mai scoate-o dacă o poți.

IULIU MAIOR.

Vești bune de pe Câmpie. Despărțământul Câmpia—Șarmaș al Asociațiunii pe care îl conduce d. director Dr. Vasile Dancu, dela liceul Samuil Micu din Șarmaș, a luat hotărârea vrednică de toată laudă, ca în cursul anului 1927 să țină adunări și să aranjeze șezători în care se vor da tot felul de învățături în toate comunele din despărțământ. În Dumbrăvești ultima din fiecare lună se va ține câte o adunare ordinară la care vor lua parte toți membrii din despărțământ. Atât la adunare cât și la șezătorile de pe sate vor chema și pe alți domni cu învățatură cari vor ține conferințe și vor da staturi, din cari sătenii de pe Câmpie vor putea învăța multe lucruri bune și folositoare.

Cinci ani dela încoronarea Papei

Sâmbătă în 12 Februarie se împlinesc cinci ani dela încoronarea Preafericitului Părinte al Romei și al întregii creștinătăți catolice, Papa Piu al unsprezecelea. Cinci ani se împlinesc Sâmbătă de când blândul Părinte dela Roma cărmuiește naia bisericii lui Hristos, ferindu-o de valurile năpraznice ale răutăților și de stâncile pe cari i-le pune în cale neodihnitul satana. Cinci ani se împlinesc Sâmbătă de când bătrânul urmaș al vârhovnicului Sfinților Apostoli se frământă cu gândul de a face o turmă și un păstor, de când acest blând locuitor a lui Isus Hristos pe pământ primește sutele de mii de credincioși din lumea întreagă mângâindu-i cu binecuvântarea sa apostolică. Cinci ani se împlinesc în 12 Februarie de când capul bisericii catolice ajută pe toată lumea, nepăsându-i că acei nefericiți sunt Rușii ortodocși ori negrii din Africa ori eschimoșii dela cele două colțuri ghețoase ale pământului.

Din sutele de popoare cari i-se supun cu atâta drag nu ne-a uitat nici pe noi Români, ci ne-a ajutat cu mai multe milioane, pentru așezăminte de cultură.

Cuvine-se deci, ca Dumineca viitoare, când în toate bisericile noastre se va cânta Doxologia cea Mare, iar preoții vor predica despre Papa dela Roma, și noi să mulțumim Domnului, pentru că ni l-a dăruit în pace, întreg onorat și sănătos, drept îndreptând cuvântul adevărului Său. Dar și mai mult se cuvine, să ne rugăm pentru dânsul, ca bunul Dumnezeu să-l păzească întru mulți ani cu pace, să-i ajute, ca greaua sarcină ce i s'a dat să o poarte cu ușurință, dar mai cu seamă ca să-și poată duce în deplinire frumoasele gânduri pe cari le are.

Să strigăm deci din toată inima: Întru mulți ani stăpâne!

A ars fabrica de bumbi din Mediaș.

În noaptea de 30 Ianuarie s'a aprins marea fabrică de bumbi (nasturi) din Mediaș. Se crede că focul a fost pus. Pagubele se urcă la 3 milioane 200 mii lei. Fabrica a fost asigurată până la suma de 1 milion și jumătate lei.

și o umplea până sus și numai țipau ceva pământ pe ei. Toată iarna și primăvara anului 1817 n'au încetat a cădea oameni morți de foame. Jale, plâns, tânguire, frică de moarte a cuprins pe tot omul. O maică cu doi pruncuți, de foame și-a luat subsuori amândoi pruncii și de pe podul cel de vama s'a aruncat în apă. Nu puteau oamenii suferi foamea mai mult, fiindcă nici nu le da nime nici o coajă de pită, căci acum, către primăvara anului 1817 și domnii cari aveau bucatele se temeau a le vinde. În primăvara aceasta și cocenii de cucuruz, numai goi, fără nici un grăunte, măsura cu 3—4 fl., au început a-i vinde. Și zdrobiți făină, îi ferbea și așa îi mânca.

Dupăce a dat iarba, măcrișul, urzicele, salatele, loboda și alte legumi, au început a le mânca goale, fără un miez sau o coajă de pită. Așa au început oamenii a se betegi. O vai și năcaz! Nu se putea clăti nici după un miez de pâine; nu-i da nime o lingură de apă; leșinați de foame, arși de sete, nu mai aștepta nici să moară, îi puneau grămadă pe car și-i ducea la groapă. Oameni tineri, feciori frumoși, fete, bărbați și mueri. Domnii numai își trăgeau firhangurile, să nu-i vadă, că pe tot omul îl rupea mila și i-se umplea ochii de jale și de lacrimi, ba și pământul sbiera de mila lor, neputându-i ajuta și a-i scoate dela moarte nime. Căci acum pe urmă, leșinați fiind de foame, înzădar le da și pâine, că nu puteau mânca.

Un ficior trufaș, frumos, de Român, l-a

primit vătășita, făgăduindu-i mănecare destulă și beutură, îmbucurându-l să nu se teamă de moarte. Căci de-și va vinde tot ce are, totuși îl va ține cu mănecare, beutură și cu haine; i-a făcut pat la ușiță și orice poștea, de tot felul îi da. Totuș nu l-a scăpat de a muri. Și l-a, îngropat cu așa cheltuială prin Maria Sa Domnul Lemenyi, care era în Cluj protopop în vremea aceasta. Și mai pe urmă îl înălțase Dumnezeu la treapta cea mai înaltă a preoției: Episcop la Blaj, după moartea lui Bob Episcopul.

Bine a voit Dumnezeu a milui poporul său, în primăvara anului 1817 cam târziu au încetat ploile, sămănăturile și-au venit la loc; deodată au mai încetat criza de foamete până s'au apropiat sămănăturile cele de toamnă, care peste măsură erau puține, dar foarte roditoare. O clae de seară lăsa 10 și 12 măsuri; o clae de orz la noi în Mărgău lăsa 16 măsuri. În vara aceasta a coborât măsura de grâu din 24 la 8 fl. și orzul dela 16 la 4 fl. Și a îmbucurat Dumnezeu lumea, care dacă numai în anul acesta de nu se făcea bucatele, nimenea nu rămânea viu.

Deci se făcu către luna lui Iulie a anului 1817 veste, că vine împăratul Franciscus în Țara Ardealului, precum în 2 zile August a și sosit cu prealăudat împărătească Carolina. Eșit-au satele dimprejurul Clujului. studenții toți, domnii, dormitorii călări, fete, orașul tot, așa i-am așteptat în Cluj, unde au și venit pe la 4 ore după amiaz. Foarte bine i-am văzut.

Dat-au cu 6 tunuri din „Fellegrar“, cu 6 din „temeteu“; trăs-au clopotele la toate bisericile. Și au șezut tot în Cluj, în curtea Banffy din piață, de Luni până Marți în aceea săptămână, umblat'au la „Fellegrar“, întru în toate bisericile, cercat-au toate școlile, ispotaiile, umblat-au pe toate ulițele, tot cu pâlăria subsuoară, cu miniștri împrejurul său. Venit-au și la noi la școală, fiind eu, Ioan Ungur, în a 5-a școală gramatistă. Era școala noastră în Convictuș, fiindcă școlile cele vechi se ruinase și atunci, în vremea aceasta, zideau școlile. Unele școli erau în Seminarium, altele în cetatea bătrână.

Domnii înțelegând că vine Impăratul la Cluj au făcut o Colniță lungă pentru săracii de pe sate și cerșitori cei mulți, ca să nu-i vadă Impăratul umblând prin oraș. Ales-au domnii câte 3, câte 6 săraci nuul și pajura curții domnului aceluia era făcută de pleu și cusută de haine pe pieptul săracului. Și un bliduț de lemn și o lingură de lemn acățată în piele și dimineața le împărțea câte-o tăietură de pită, acolo în Colniță, iară de amiază și de seară de cină, fieșcare la curtea a cui era pajura de pleu în piept, acolo mergea și dacă mezăza sau cina, pe noapte iar îi stringea toți în Colniță, care era plină de pae. Însă acum își cunoștea ei curtea, unde să meargă la mănecare și unde să se ducă la culcat. Acest cort era fericit pentru dânsii, dară n'au ținut numai 8 zile, până ce a eșit Impăratul din Cluj afară.

Impărăteasa Carolina venind la Cluj a

Cum stă lumea și țara?

O ședință furtunoasă în Parlament.

Zilele din urmă ale săptămânei trecute prevesteau o mare furtună în Parlament.

Câteva zile în șir gazetele erau pline cu fel de fel de știri, cari de cari mai ciudate. Partidul național-țărănesc a ținut o însemnată ședință în București la care au luat parte toți fruntașii săi din comitetul de direcție, sfătuindu-se asupra lucrurilor însemnate dela ordinea zilei. Asupra celor hotărâte au dat un comunicat, adică o înștiințare în scris, care însă a fost oprită să se tipărească în gazete.

Din această pricină era de prevăzut, că guvernul va fi întrebat în Parlament de către conducătorii partidului național-țărănesc asupra măsurilor de opreliște luate.

În ședința din 3 Februarie, dl *Virgil Madgearu*, deputat și secretar al partidului național-țărănesc, a citit în parlament comunicatul partidului național-țărănesc, cerând lămuriri din partea guvernului.

Ne mai luând nimeni cuvântul ca să vorbească, s'a urcat la tribună dl *general Averescu*, ca să răspundă dlui Madgearu.

Dl primministru își începe cuvântarea recunoscând, că e adevărat că o seamă de gazete au fost confiscate, adică oprite să se vândă din pricină, că au publicat mereu știri cu „actul dela 4 Ianuarie”. Despre acest lucru le este oprit gazetelor să scrie.

Dacă totuși unele gazete au continuat să scrie astfel, împotriva lor a tre-

buit să se iee măsuri de opreliște — spune ministrul.

În legătură cu asta, dl general Averescu face un lung istoric al „actului dela 4 Ianuarie”, povestește toate întâmplările acestui fapt începând cu anul 1918 până când acest fapt și-a hotărât soarta în ziua de 4 Ianuarie 1926, în Consiliul de Coroană dela Sinaia.

Dl general Averescu crede, că asupra hotărârii dela 4 Ianuarie 1926 nu se mai poate reveni. Scormonirea acestor lucruri nu o află potrivită și zice, că nici un partid nu are dreptul să mai scormonească aceste lucruri și să tulbure liniștea în țară cu povestea dela 4 Ianuarie.

Ceeace s'a făcut în Consiliul de Coroană și ceeace a cerut M. S. Regele Parlamentului în 1926, a fost bine chibzuit și bine gândit. Odată făcut lucrul nu se poate desface mai mult de nimenia niciodată, zice dl general Averescu, cerând tuturor partidelor să nu mai ațâțe această hotărâre, căci se vor isbi de cele mai aspre măsuri, pe cari le-a luat, pentru că dânsul pune mai presus de legi siguranța țării!

După ce generalul și-a sfârșit astfel cuvântarea, a cerut cuvântul dl *Iuliu Maniu*, președintele partidului național-țărănesc, ca să răspundă dlui general Averescu.

Un număr de deputați averescani au cerut prin scrisoare Președintelui Camerii să nu mai dea cuvânt la nime să mai vorbească în legătură cu actul dela 4 Ianuarie. Rugarea au iscălit-o în mare număr.

Astfel președintele Camerii a declarat discuția închisă și nu a mai dat cuvânt dlui Maniu.

De-aci apoi mare zarvă la opoziția

înțeles despre aceasta; deci s'a coborât din trăsură până a nu intra în cetatea Clujului și la toți câți i-au aflat în Colniț; bărbați muieri, prunci, la toți le-a împărțit câte-un husoș de argint, precum statua din piața Clujului, spre această memorie de Jopler cu a sa proprie cheltuială ridicată, luminat dovedește,

După foametea aceasta au urmat zile bune, vremi și ani dulci și roditori. Sămănăturile și viile rodite; grâu și vin mult și bun. Și mai ales vinul din 1834, întru care an eu Ioan Ungur m'am ordinar de preot, nici cu o sută de ani mai înainte, nu a fost, nici cu alta sută după aceea nu va urma, nici nu va mai fi. La Huedin, în viile acestea rele și de munte era vinul așa de bun și cu plăcere; nu trebuia la un om numai o fele și îl culca la pământ; dacă bea omul multșor nici în cea zi nu se putea trezi.

Era măsura de vin cu 40 și 50 cruceri valutari.

Pe la Blaj vinul din anul 1834 de-l vrea bea numai ceva multșor l'ar fi omorât pe om. Căci în păhar se aprindea și ardea ca vinarsul. La Blaj era vinul 5 groșițe măsura (urna), căci atâta rodise cât nu avea unde-l pune: pentru una goală umplea pe cealaltă.

Și până cam la anul 1849 tot vin bunșor s'a făcut. Dela anul acesta până azi nici nu poți afla vin bun, fără rău și scump. Pare-mi-se că nu numai natura oamenilor, dar și natura

vremilor toate s'au schimbat. Și mai înainte cunoștea omul ce vreme va urma, ploii sau vreme bună, dar acum toate sunt împotriva întoarse.

Doină de pe Mureș.

*Mă dusei cu plugu 'n coastă
Văd o dalbă de nevastă.
Eu cu ochii tot la dânsa,
Mi-s'a rupt plugul și bârsa.
Plugul mi-l-am făcut nou,
mi-s'a bolnăvit un bou.
Boul mi-l-am vindecat
Mi-a căzut și celalalt...!
Vai de mine, ce să fac?
Din bogat ajung sărac.*

*Boii 'n rât și eu la mândra
Vin jitarii și-mi iau fundra.
Eu la mândra, boii 'n rât
Vin jitarii și mă 'nchid.
Când s'a făcut ziua bună
Nu-i nici fundră
Nu-i nici mândră,
Las-o dracului dobândă...!*

din Rădești.

Groznică ciocnire de tren. În America s'au ciocnit două trenuri din cauza ceții. Au fost răniți greu 35 de studenți ai universității din Filadelfia.

național-țărănistă, care cerea cu îndărmire să i-se dea cuvânt dlui Maniu ca să răspundă dlui general Averescu.

Totuși dl Maniu n'a mai putut vorbi, căci s'a iscat o adevărată furtună și Parlamentul n'a mai putut ținea ședința. Dl *Mihail Popovici*, fost ministru, dorind să dea anumite lămuriri, n'a fost îngăduit la vorbă. Aruncând primului ministru o vorbă grea, a fost tras la răspundere și învinuit, că a vătămat pe primministru țării. Comisia disciplinară a Camerii deputaților l-a găsit vinovat și l-a exclus dela 10 ședințe.

Prințesa Elena și prințisorul Mihai se întorc în țară.

Sunt acum vre-o 2 săptămâni de când A. S. Prințesa Elena cu A. S. Prințisorul Mihai au plecat în Italia.

La timp am dat și noi toate amănuntele în legătură cu călătoria Altețelor Lor în străinătate. Cetitorii noștri știu chiar toate amănuntele acestei călătorii.

Acum vine știrea, că se rentorc acasă. Din Florența au plecat oprindu-se iar pentru puțin timp la Rappallo. Prințisorul Mihai care era slăbit și cam suferind s'a însănătoșit acum deplin, bucurându-se de-o sănătate desăvârșită.

Dl Nicolae Iorga chemat în țară.

Aproape de o lună marele nostru învățat a plecat la Paris să-și țină obișnuitele cursuri la universitatea dela Sorbona.

Față de faptele cari se anunță în politica din lăuntru a țării, partizanii politici ai dlui Iorga, fără știrea șefului lor nu cutează să iee nici o hotărâre.

Deaceea președinții dsale iau telegrafiat să se rentoarcă în țară: fiindcă dsale de față fiind de mare lipsă în vederea hotărârilor ce și partidul național-democrat trebuie să ia.

Se crede, că dl Iorga va asculta glasul de chemare al prietinelor săi și se va rentoarce cât mai îngrabă.

Noui tulburări în Portugalia.

Portughezii nu se împacă ușor cu domnia generalului Primo de Rivera. Odată într-o parte, odată într'alta își ridică capul nemulțămii. Dar nu sunt încă așa de tari ca să răpună pe Primo de Rivera.

Acum vine știrea, că o parte din garnizoana din orașul Porto s'ar fi răsculat. Guvernul cu armata sa însă e stăpân pe situație. În toată țara sa declarat starea de asediu. În capitala țării nu s'a arătat nici o nemulțămire.

Răscoala s'a mărginit numai la Garnizoana din Porto, care a și fost învinsă foarte curând și aspru pedepsită pentru răscoala ce a încercat împotriva guvernării lui Don Rivera.

Socialiștii italieni în tabăra Mussolini.

Lucru de necrezut, dar adevărat! Socialiștii italieni în marele congres ținut în orașul Milano au hotărât să

sprijinească pe viitor politica lui Mussolini. Hotărârea lor a pricinuit mare mulțămire în întreaga Italia. De acum înainte Italia va putea munci cu puteri noi pentru binele și fericirea întregului popor. Ferice de așa țară cu așa un popor brav.

DE PRIN SATE

Cercul cultural de pe Barcău.

La 23 Ianuarie 1927 și-a ținut ședința în comuna Cohani, unde pe lângă dnii învățătorii ai aceluia cerc au mai luat parte: dl învățător Cosma din Mărghita, dl inv. Putici cu doamna. Programul s'a desfășurat astfel: Dl președinte *Bogăteanu A.* a grăit despre „rolul femeii și al bărbatului în gospodăria casnică”, vorbind foarte atrăgător, încât a fost ascultat cu multă plăcere de către toți sătenii și sătencele ce se aflau în număr foarte mare. Dl inv. *Pop Ștefan* din Almașul-Mare a vorbit despre „cultura zarzavaturilor”. Și-a ales foarte potrivit lucrul despre care a vorbit, dovadă luarea aminte cu care a fost ascultat, mai ales că se apropie timpul pregătirii semințelor pentru semănat și facerea răsadnițelor. Dl inv. *Pomoja Gh* din Marginea, a grăit despre „Insemnătatea zilei de 24 Ianuarie” cu foarte multă căldură, pe înțelesul fiecărui sătean.

În urmă tânărul inv. din loc *Teodor Mihai* prin câteva coruri și recitări, foarte bine pregătite, a arătat tuturor, că școala este izvorul nesecat de luminare pentru popor, la care adăpându-se devine bunul cetățean, iup-tătorul și apărătorul țării de mâine.

În urma reușitului program un frumos gând au avut câțiva dintre dnii inv., ca dl președinte *Bogăteanu*, inv. *Pop Ștefan*, *Pop Alex.* și *Putici*; acolo în fața poporului au cinstit pe școlarii merițoși, cu câte 20 lei pe cei cari au avut roluri, iar cu câte 2 lei pe toți copiii cari au cântat la cor.

O veselie mare se produse în sufletul copiilor când au văzut că vrednicia lor e răsplătită. Iar părinții când au văzut cinstea ce o au în urma copiilor lor, și mai mult s'au bucurat poate. Poporul a început a cunoaște vrednicia tinărului învățător din comună.

Ce frumos și folositor ar fi, dacă în fiecare comună am găsi același spor ca la Cohani și aceeași dragoste pentru lumină și pentru școală din partea poporului. Atunci munca noastră ar fi o fericire și fericirea noastră o muncă și mai râvnitoare și mai rodnică.

Correspondent.

Asociațiunea pe Câmpie.

În ziua de 23 Ianuarie s'a ținut întâia șezătoare culturală a Despărțământului Șarmaș în comuna fruntașă *Silvașul de câmpie*. Deși timpul era urit și nesănătos, iară noroiul și-a întins domnia nu numai pe ulițele satelor și drumurile de hotar, dar chiar și pe șoseaua națională, totuși prin bunăvoința părintelui *N. Racovițan* pe la ora unu d. m. câțiva băieți cu catarigi în picioare fugiau spre școala primară din Silvaș strigând de-i putea-i auzi de departe: vin, vin! Trăsura, care a adus pe președintele și secretarul despărțământului precum și pe primpretorele plasei, s'a oprit înaintea școlii primare între urările de bun sosir ale poporului adunat în frunte cu preotul său, cu cei doi învățători și cu primarul comunei. Mai erau de față preotul din Șopter cu învățătorul; învățătorul din Urmeniș și cu popor din comunele lor, cari nu au băgat în seamă greutatea drumului. După ce și-a ocupat fiecare loc

în sala cea mare a școlii președintele despărțământului dl *Dr. Vasile Dancu* directorul gimnaziului din Șarmaș deschizând ședința vorbește despre însemnătatea Astei indemnând poporul să se înscrie ca membri ai acestei asociațiuni. Apoi trece, vorbind despre folosul unei reuniuni de înmormântare, ce se planuește a se înființa în acest despărțământ.

Alt vorbitor a fost agronomul *Petre Calotescu* vorbind la înțelesul poporului despre cultura porumbului. Urmează vorbirea bine-motivată a secretarului despărțământului prof *Octavian Russu* despre biserică, arătând și cu date istorice alipirea cea mare a poporului nostru față de biserică precum și folosul cel mare pe care i-l-a adus aceasta în decursul veacurilor ba chiar și în prezent. În sfârșit îndeamnă pe poporul acestei comune să se pună bogat cu sărac împreună, fiecare după puterea lui, ca umila bisericuță de lemn să o schimbe cu o biserică mare, încăpătoare și vrednică de un sat mare cum e satul Silvaș. Mai vorbește învățătorul din Urmeniș despre folosul școlii indemnând poporul să-și dea copiii la școală nu pentru folosul școlii, ci pentru folosul lor, căci pământul nu crește iară noi ne tot înmulțim.

După toate acestea părintele *Nicolae Racovițan* mulțumește în numele său și a poporului oaspeților bineveniți la dânsii și totodată bineprimiți din partea poporului.

Câmpeanul.

Știrile Săptămânii

Sănătatea Maiestății Sale Regelui.

Un gazetar dela București fiind primit, de curând, în audiență la Maiestatea Sa Regina Maria, scrie următoarele: „Am găsit pe Maiestatea într-o stare sufletească din celea mai bune. Din clipa cea dintâi, cu surâsul și cu vioiciunea obicinuită, M. Sa Regina m'a întâmpinat cu vorbele:

— Am să-ți dau o veste bună. Este cea dintâi zi dela înapoierea mea în țară, când sufletul meu este ușurat!

Regele este mai bine.

Doctorii l-au căutat astăzi și M'au asigurat că leuirea la care este supus, dă rezultate (porneli de vindecare) îmbucurătoare, deși nu sunt decât câteva zile de când a început.

Ce păcat — a adăugat M. Sa — că nu s'a putut începe mai din vreme (o vorba adică de leuirea cu „radiu” adus din Belgia). Ne-ar fi scutit poate de atâta amărăciune.

Acestea sunt chiar cuvintele Maiestății Sale Regina Maria, care este mai aproape de Augustul Său Soț și știe cum stau lucrurile.

A doua zi doctorii dela Palatul Cotroceni încă au dat un buletin despre sănătatea M. Sale Regelui și spun aceleași fapte îmbucurătoare.

— După lucrarea cu radiu starea locală este înverdat în bunăstare. În săptămâna trecută M. Sa a câștigat în greutate 800 grame. Sănătatea, peste tot bine.

Pentru Blaj și împrejurimi. Azi, Duminecă 13 Februarie a. c. încep în Sala de gimnastică a Liceului de băieți Conferențele Extensiunii Universitare dela Cluj. Vorbește dl profesor *Augustin Maior*. Începutul la ora 5 după masă. Intrarea fără plată.

O jertfă a științei. De multe ori am arătat în gazeta noastră, câte jertfe au să dea doctorii cei mari până când ajung să descopere ceva nou în știință. Sute de mii de doctori și-au jertfit nu numai sănătatea ci chiar și viața

pentru ca să poată fi de folos omenimei. Astfel doctorul Neurtariel din Parisave a o clinică de copii, pe cari îi îngrijea cu toată inima. Mai de multe ori și-a slobozit chiar sânge și pe acela l-a împoșcat în vinele copiilor bolnavi, ca să-i scape de moarte. Așa a făcut și zilele trecute, dar se vede că și-a slobozit prea mult, pentrucă a murit. Bietul doctor, adevărat erou al științei, abia împlinise 28 de ani de viață.

O casă prăbușindu-se omorâ o femeie. În comuna Lopătar din județul Buzău locuia într-o casă veche și prost zidită femeia Soră N. Teșcan, văduvă de războiu. Afară era ger cumplit și viscol mare, de aceea biata femeie a adus un lemn și l-a tăiat în casă. Deodată se aude o pocnitură, și casa îngreunată de zăpadă se prăbușește pe biata femeie. Pe când au desgrapat-o vecinii, văduva era moartă.

O nuntă frumoasă. Duminecă în 6 Februarie s'a serbat în comuna Rădești lângă Aiud, cununia D-lui profesor *Octavian Modorcea* dela Școalele din Blaj cu D-soara *Teodora Radu*, fiica D-lui *Niculiță Radu* proprietar. Preot cununător a fost Ilustritatea Sa Dr. *Iacob Radu*, canonic-prepozit și prelat papal în Oradea mare, unchiul miresei, fiind de față o aleasă cunună de oaspeți din Blaj, Orade, Cluj, Aiud, Teiuș, și din comună. După ce s'a isprăvit masa, la propunerea Ilustrității Sale s'a reinviat frumosul obicei ardelenesc cu jocul miresei pentru un scop cultural, făcându-se daruri pentru Orfelinatul dela mănăstirea din Obreja. Au dăruit: Dr. *Iacob Radu* 1000 lei; Sever *Sălăgean*, Teiuș 500 lei; Dr. *Silviu Radu* medic, Aiud 200 lei; Preot *Radu Crăciun*, Mișereac 200 lei; *Petru Checicheș Poiana*, 200 lei; Preot *Tocaciu*, Rădești 100 lei; *Clemente Dragomir*, Aiud 100 lei; Prof. Dr. *Aug. Popa*, Blaj 100 lei; Prof. *Oct. Modorcea*, Blaj 100 lei; Prof. *Alexandru Lupeanu*, Blaj, 100 lei; Prof. *Gregoriu Pădurean*, Blaj 100 lei; Prof. *Laurean Puia*, Blaj 100 lei; Prof. *Eugen Bucur*, Blaj 100 lei; Dna *Saveta Mitrea*, Stremț 100 lei, *Niculiță Radu*, Rădești 100 lei; *Niculae Todor* Rădești 100 lei; și Dna *Greco*, profesoară în Deva 20 lei, total 3220 lei, cari s'au și vărsat la Administrația centrală capitalară din Blaj, în favorul Orfelinatului.

Ne năpădeso străinii. Zică cine ce va vrea, România este țara cea mai ieftină a Europei. Dovadă că, în nici o țară nu se îmbulzesc atâția străini ca la noi. Astfel de pildă în cursul anului trecut au venit în țara noastră nu mai puțin de 64 mii 964 străini, singur numai prin stația Episcopiea Bihorului. De eșit n'au eșit decât abia 10 mii 900. Așadară au năpădit în țara noastră printr-o singură stație 54,065 străini, și aceia aici au și rămas.

Oi sfășiate de vulturi. Un stol de vulturi de munte a atacat în Daghestan, regiunea Audiisk, o turmă de oi. Păstorii n'au avut ce le face, așa că vulturii au sfășiat în văzul lor nu mai puțin de 42 de oi.

Câți locuitori are Clujul. Dela războiu incoace orașele ardelenese se măresc pe zi ce merge. Pe când înainte de războiu Clujul n'avea decât 60 de mii de locuitori, astăzi Clujul are 105 mii și 55 locuitori, așadară aproape de două ori cât avea înainte de război.

O femeie naște patru copii. În noaptea de 29 Ianuarie femeia *Dobriț Euache* din Slobozeza a născut patru copii: doi băieți și două fetițe. Cel dintâi s'a născut mort, iar cei alaltrei trei au murit la câte o jumătate de oră după naștere. Femeia a născut în luna a șasea, dar este deplin sănătoasă în urma nașterii.

A murit un general englez de 101 ani. Generalul George Higginson din Londra a murit în vârstă de 101 ani. El a slujit 30 de ani în acelaș regiment.

Prăbușirea unui munte. În apropiere de Rovereto, Italia, s'a prăbușit un munte, nimicind șoseaua și calea ferată pe o întindere de 400 de metri. Un cantonier a băgat de seamă din bună vreme, că se prăbușesc bolovani mari de pietri. A oprit deci trenul. La câteva minute după aceea muntele s'a dărâmat, îngropând sub el atât șoseaua cât și calea ferată.

S'a turcit ea să scape de nevastă. Soții A. Schoez din Orșova de lângă Dunăre erau certați de mult. Bărbatul s'a hotărât să se despărtească de muieră-sa, dar ea n'a voit nici decum. Ce să facă bietul neamț. S'a dus la Arad, s'a înțeles acolo cu o doamnă, și s'au hotărât să se căsătorească. Dar cum să se căsătorească, că legea îi oprea. S'au dus pe insula Adakaleh, unde locuiesc numai turci, au trecut amândoi la legea tuncească, el luându-și numele de Ahmed Adri, și s'au căsătorit. Dar când a auzit adevărata muieră ce a făcut bărbatu-so, l-a pârît pentru că ține două muieri. Toată lumea aștepta să vadă, ce va hotărî tribunalul.

Și-a vândut copila comediașilor. Ilie Ieșan din Brăila s'a însurat înainte cu patru ani. Din căsătorie li-s'a născut o copilă. Ilie Ieșan era lipsit de bani, și atunci i-a făcut propunere soției sale, să-și vândă copila la niște comediași. S'a învoit și doamnă-sa într-o vreme, dar îndată i-a părut rău și a spus, că mai bine se duce la slujit decât să-și vândă copila. Într-o bună zi însă Ieșan s'a mâniaș, a luat copila și a vândut-o circului Milea. Doamnă-sa seara a tot așteptat să-i vină copila acasă, dar n'a mai venit. S'a pornit la drum și după multe cercetări a aflat că copila sa este la circul Milea. Inapoiindu-se la Brăila s'a dus la judecătorie și și-a pârît soțul, cerând să-i dea înapoi copila. Judecătoria i-a împlinit cererea, iar pe bărbat l-a deținut.

Ni-se prăpădesc pădurile. Un domn dela București arată în ziarul „Cuvântul“ cum se taie pădurile noastre fără nici o socoteală, stărpindu-se, și cum proprietarul acestor păduri, adică statul, n'are aproape nici un folos din ele. Vorba e că cete mai multe păduri ale statului le țin în arândă jidovii precum și câteva societăți românești liberale. Și știți cu cât li-se vinde acestora hectarul, adică aproape două jugăre, de pădure? Cu 615, 521, ba chiar și cu 180 lei hectarul. Cine dintre noi n'ar vrea să fie fericitul ca să poată cumpăra hectarul de pădure cu 180, ba chiar și cu 2000 lei? De fapt însă jugărul de pădure se vinde astăzi cu 50 de mii de lei, dacă pădurea e de molift vechiu. Ei bine, în vremea în care a fost ministru al domeniilor Alexandru Constantinescu numit și Porcul, el a dat în arândă peste 8500 hectare de pădure cu prețul de 615, 521 și 180 lei, păgubind astfel statul român cu nu mai puțin de 255 milioane lei!

Mai mult. Societatea „Letea“, o societate liberală, ține în arândă 6000 hectare de pădure pe 40 de ani dela statul român pe prețul de bajocură de 180 lei hectarul, anume ca să aibă din ce face aartie, și ca să nu scumpească hârtia. Când colo această societate scumpește hârtia an de an, dupăcum am arătat și noi în gazeta.

Un copil de 10 ani se spânzură. În comuna Popușoi, județul Cetatea Alba, locuiește familia bogată a lui Ioan Timuc. Înainte cu un an nevasta lui Ioan Timuc a murit, iar el s'a căsătorit din nou cu tânăra fată Elena Barbu. Aceasta însă n'a putut suferi din pri-

mele zile pe fiul lui Timuc, care se numea Dăniță, în vârstă de 10 ani. Nu-i dădea nici haine, nici mâncare, și îl bătea în fiecare zi. Dela o vreme și tatăl se obișnuise să-și bata copilul, ba îl silea să lucre tot felul de lucruri cari întreceau puterile copilului. În ziua de 4 Februarie bietul copil s'a dus într-o odaie neîncălzită, și s'a spânzurat. Mașterii părinți acum s'au scăpat de copilul, care la o vârstă atât de fragedă și-a aruncat viața dela sine. Dacă acest copil învăța religia dela un preot bun, abunăseama că nu ajungea la această groaznică nefericire.

Bărbat tras la sorți. Un jidănaș din Varșovia (Polonia) s'a căsătorit cu șapte femei. Când pleca dela una, spunea că merge în treburi de negoț, dar de fapt mergea la a doua a sa soție, și așa mai departe. Dela toate șapte a primit și zestre destul de frumoasă, pe care a cheltuit-o.

În sfârșit însă i-s'a infundat. Luând adecă în căsătorie pe fata unui rabin jidovesc, aceasta l-a temut și a trimis după el șpioni, cari au descoperit adevărul. Ajuns înaintea Tribunalului, jidănașul a fost judecat la 3 ani temniță. Dar când fu vorba să se dovedească, care este nevasta cea adevărată, toate șapte se țineau legate de el. În sfârșit s'au hotărât să-l tragă la sorți. El însă nu s'a învoit și a spus că dintâi își face pedeapsa și apoi se hotărăște pe care s'o țină de nevastă.

Jidanul tot speculant și aici. Că astfel hotărând, toate șapte femeile se vor îngriji de el, cercetându-l în temniță, iar la urmă va lua-o pe care i-a făgădui mai mulți bani.

Copil tăiat de tren. Pe copilul Vasile Paladi din Iași l-au pus părinții să grijească de un vagon încărcat cu lemne. Deodată copilul a fost surprins de un tren care manevra și care l-a omorât numai decăt.

† **Văd. Minadora Măcelariu n. Străjan,** mama dîui medic Dr. Alexandru Măcelariu din Blaj, după o boală scurtă și grea, împărțită cu sf. Taine ale muribunzilor, a încetat din viață Duminecă în 6 Februarie, în anul al 64-lea al vieții. În mormântarea i-s'a făcut Marți în 8 Februarie, având probod foarte frumos și fiind petrecută la groapă de lume multă și aleasă. Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii!

Caii se pot hrăni cu morcovi. Morcovii sunt o hrană bună pentru cai. Primăvara pot să mănânce câte 2—3 kgr. la zi. Caii cari mănâncă morcovi au o înfățișare frumoasă și părul luciu. Morcovii fac poftă de mâncare și curăță sângele. Sunt foarte buni mai ales când caii suferă de boale de stomac. Când mânzii au limbrici, se pot vindeca ușor, dacă le dăm să mănânce morcovi.

Ceai din coajă de stejar. Mai ales iarna, foarte mulți se obișnuiesc să bea ceai. În loc de frunzele de ceai pe cari le cumpărăm din prăvălie, putem pregăti ceai și din coajă de stejar. Ceaiul din coajă de stejar este o beutură plăcută și folositoare. Cei slabi să bea în toate diminețile și în toate seriile câte 2—3 linguri de ceai de coajă de stejar, care dă putere mare și e foarte bun, dacă punem în el și puțin vin și miere de stup.

Frig mare în Africa. Un mare val de frig s'a deslănțuit peste pământul Africei. Prin unele ținuturi dela miază-noapte, anume prin Maroc, Algeria și Tunis, au înghețat apele. Oamenii bătrâni de pe acolo, spun, că niciodată n'au pomenit și nici moșii și strămoșii lor nu le-au spus să fi înghețat vreodată prin acelea locuri.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Vacile bune de lapte.

Sătenii pot să fie mulțumiți, dacă au hrană bună și indestulitoare. Cea mai bună hrană, pe care o poate avea și omul cel mai sărac, este laptele. În lapte sunt foarte multe părți hrănitoare. Copiii hrăniți cu lapte se întăresc și cresc bine.

Laptele îl mulgem dela vaci. Pentru vacile să dea lapte mult și bun, trebuie să le grijim bine. Vacile cari dau lapte trebuie să mănânce totdeauna mult și îndestulitor.

Nu orice vacă e bună de lapte.

Vacile bune de lapte trebuie să fie sănătoase. O vacă sănătoasă se poate cunoaște de pe aceea, că are privirea veselă, nasul totdeauna umed și urechile și rădăcina coarnelor cu o căldură potrivită.

Dacă nasul e uscat și urechile și rădăcina coarnelor prea încălzite, e semn, că vaca e bolnavă.

O vacă sănătoasă se mai poate cunoaște și de pe rumegătură. Dacă dela o înghițitură până la alta, vaca face 55—60 de rumegături, vaca e sănătoasă. Dacă face mai puțin de 50 de rumegături, vaca e slăbită și poate să fie atăcată înăuntrul de vre-o boală.

Vrâsta la care o vacă poate să dea apte mai mult și mai untos este dela 6—10 ani. Când vaca fată mai întâi, dă lapte mai puțin. Până la a patra fată, laptele se tot înmulțește. De aici încolo, vreme de vre-o patru ani, vaca dă tot lapte mult și bun. După vrâsta de 10 ani, laptele scade.

Vaca bună de lapte, are coarne mici și subțiri. Vacile cu coarne mari și groase nu sunt bune de lapte.

Gâtul vacilor bune de lapte, e turtit de amândouă părțile, iar spinarea dreaptă. Vacile cu spinarea aplecată sunt bătrâne.

Incheieturile dinapoi trebuie să fi largi. Pântecele iarăș larg și picioarele depărtate între ele.

Ugerul fie mic, fie mare, trebuie să fie pornit dinapoi înainte pe sub pântece. După muls, pielea ugerului trebuie să rămână dinapoi ca o pungă încrețită. Când îl pipăim, e moale ca un bureț.

Sunt vaci, cari au una sau două țite mici pe uger. Țitele acestea arată că vaca este bună de lapte.

Pielea de pe ugerul vacii, trebuie să fie subțire și acoperită cu păr galben și mătăsos.

Dela uger pe sub pântece, pleacă două vine, numite vinele de lapte, un în partea dreaptă și alta în partea stângă. Acestea vine se vără în pântece aproape de piept. Locul unde aceste vine se vără în pântece, se numește părțile laptelui. Cu cât părțile laptelui vor fi mai mari, încât poate intra degetul cel mic în ele și cu cât vinele de lapte vor fi mai groase, cu atât vaca va da mai mult lapte.

Dela uger în sus până la coadă, află oglinda laptelui. Sub oglinda laptelui se înțelege partea unde crește păr de jos în sus. Cu cât aceasta parte e mai mare și întinsă atât în laturi c

și spre uger, cu atât vaca este mai bună de lapte.

Coadă vacilor bune de lapte, trebuie să fie subțire și acoperită cu păr. scurt.

Dacă vaca are pântecul mare, e semu, că e mîncăcioasă și poate fabrica lapte mult.

Dacă vrem să știm, că laptele unei vaci este oare gras și bogat în unt, n'avem decât să căutăm vaca în urechi. Dacă are în urechi cleiu mult și de o culoare galbenă, laptele este bogat în unt. Tot asemenea dacă pielea de pe corp și cea de pe uger e unsuroasă, laptele vacii încă este gras și untos.

Când cumpărăm o vacă de lapte, trebuie să fim cu băgare de seamă și să cercetăm toate semnele de pe cari se poate cunoaște o vacă bună de lapte. Dacă vaca va avea toate semnele acestea, banii ce-i vom da pe ea, nu-i vom da înzădar.

FEL DE FEL.

Sobolii cei mai mici. Câțiva călători, cari au umblat prin Africa, au găsit 12 soboli așa de mici, că pe toți îi poți cuibări într-o cutie de chibrituri. Călătorii i-au prins și i-au închis într-o cușcă cu gratii de fier. Șase dintre ei însă au scăpat din cușcă și au fugit, fără să-i mai poată prinde. Pe ceilalți șase i-au adus la Londra. Se găsesc în grădina de animale și oamenii când văd cât sunt de mici și de drăguți, se tot minunează.

Și au început micuții soboli să se obișnuiască cu traiul din Londra, dovadă e că sunt pe cale să se înmulțească. Sunt grijii în cuște mici de sticlă. Soboli așa mici până acum n'au fost găsiți numai în Africa. În Europa nici nu s'au pomenit vreodată așa soboli.

*

Când mor oamenii. Un călugăr dintr-o mănăstire din Japonia a voit să știe, în ce vreme mor oamenii cei mai mulți. Și-a făcut însemnări despre vre-o câteva sute de mii de morți, după cari a aflat, că cei mai mulți au murit demineata între cinci și șapte ceasuri. Femeile mor cam pe la ora șapte, iar bărbații pe la ora cinci dimineața. Seara mor mai puțini. Cei cari mor seara, de obicei mor dela ora șapte și până la miezul nopții.

*

Puterea unui cal. Un neamț și-a tot bătut capul, să afle ce putere are un cal. După multe cercetări a găsit, că un cal, care merge cu o iuțeală de 5 kilometri pe oră, pe un drum drept, poate trage o greutate de două tone. Dacă greutatea e pusă într'un car ce merge pe șine, acelaș cal poate să tragă după el cincisprezece tone.

*

Hrana oilor. Se începe fătutul oilor, de aceea trebuie hranite foarte bine. Ot va nu le prieste mieilor. Mai bun este fânul cosit de pe locuri înalte. Fânul cosit târziu, adevărat atunci când ierburile au făcut semință și s'au scuturat, nu e bun pentru oi.

*

Cum poți cunoaște firea oamenilor. Firea oamenilor se poate cunoaște bine, după chipul cum strâng mâna. Femeile se pot cunoaște mai greu după strânsul mâinii, bărbații însă se pot cunoaște mai ușor. Omul viclean nu strânge niciodată mâna. Omul mareț dă numai două degete sau chiar numai un singur deget, după cum e persoana cu care se întâlnește. Fricosul își dă mâna, dar și-o trage iute. Indrăznețul

strânge și sguđuie mâna. Leneșul își lasă degetele să alunece. Omul bun și curat la inimă are strângerea de mână plină, hotărîtă și naturală.

PREȚUL BANILOR:

1 franc francez se plătește cu	7 Lei 30 b
1 liră sterlină " " "	880 " — "
1 dolar " " "	180 " 60 "
1 franc elvețian " " "	35 " — "
1 liră italiană " " "	8 " — "
1 franc belgian " " "	26 " — "
1 coroană cehoslovacă se plătește	5 " 60 "
1 zlot polonez se plătește cu	22 " — "
1 dinar se plătește cu	3 " 40 "
1 leva " " "	1 " 60 "
1 marcă aur se plătește	43 " — "
1 pengő ungar	35 " — "

Poșta gazetei.

Petru Helmu N. Am primit suma de lei 585. din cari 100 lei pentru abonamentul DV. Tot pe 1927 mai aveți plătiți încă 48 lei cari i-am primit prin Adm. Centrală după cum ne scrieți și DV. Pentru Mezei O am primit încăllei 85, și-e plătit pe întreg anul 1927, iar pentru nouii abonați: I. Râjniță, O. Hărăstășan, V. Haiduc și A. Coman câte 80 lei pentru fiecare. Foaia le merge din 1 Februarie cor.

Of. parohial, Tritenți de sus. Am primit 600 lei, din cari am trecut pe 1923 lei 55, 1924 lei 90, 1925 lei 120, 1926 lei 150, 1927 lei 160. Restul de 25 lei pe anul viitor.

Ioan Morariu. Am primit lei 200 lei. Am trecut restanța de 40 lei pe 1925, pe 1926 lei 75, iar restul de 85 i-am trecut pe 1927.

Ioan Lincea. Am primit lei 180, din cari am trecut lei 75 în restanța pe 1925, iar restul de 105 pe 1927.

Ioan Todoran. Am primit 200 lei, din cari 160 lei pe 1927, iar 40 lei pe 1928.

Vasile Scumpu I. Vasile. Am primit 45 lei. Foaia Vă merge din 1 Februarie 1927.

Cetitorilor din Corbu — Tulgeș. Trimetem numărul de față la 7 cetitori, cărora le mergea gazeta

până acuma prin păr. Cojocariu. Alăturăm și câte un mandat postal. Numerii viitori însă nu-i mai putem trimite decât acelora cari ne trimit banii înainte.

Ioan Vodă și Isidor Șuten. — Banii de care ne întrebați i-am primit. Foaia vă merge din 1 Februarie Abonamentele plătite până la 31 Dec. 1927.

Vasile Marcu. Am primit suma de 150 Lei pe 1927.

Ilie Micleu, Markevez. Am primit 100 dinari în ziua de 8 Februarie. Foaia Vă merge regulat. Durerilor DV. le-am dat glas în nr. 5, credem că ați p.imit acel număr. Dragoste frățescă!

Robinson. — Călduroase mulțumiri pentru versurile populare de pe Someș. Indată ce vom isprăvi celea ale Secașului, vom începe să dăm, pe ales, din celea trimise de DVoastră. Ar fi bine însă să le iscăliți cu numele cel adevărat, căci poleca »Robinson« este prea depărtată de lumea cântecelor noastre.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

No. 22—1927.

par.

Publicațiune.

Casele bisericii gr.-cat. din Luduș (jud. Turda) azi aflătoare în folosința lui Simion Bereș, cu începere dela 1 Mai 1927 se încheiază pe timp de 3 ani, pe cale de licitațiune, ce va avea loc în 20 Februarie 1927 la ora 3 p. m. în cancelaria parohială gr.-cat. din Luduș.

Prețul de strigare: 5000 Lei anual.

Casele sunt foarte potrivite pentru prăvălie sau hotel.

Condițiunile de licitație se vor putea vedea în cancelaria parohială mai sus amintită în fiecare zi, începând dela 8 Februarie 1927

Curatorul bisericesc gr.-cat.

(251) 1—1

Cum se abonează foaia?

Cine dorește să se facă abonent la foaia noastră, e bine să știe celea ce urmează:

1. Dacă vrei ca foaia să înceapă ați veni cât mai îngrabă, te duci la poștă, ceri un mandat postal (buletin pentru trimiterea banilor) și scrii însuți, ori rogi pe un știutor de carte mai multă să scrie pe mandat, la locul convenit, adresa noastră „Unirea Poporului” Blaj, jud. *Târnava mică*, și suma de bani, pe care o ai la mână, care nu poate fi mai mică decât 45 lei abonamentul pe 3 luni. Apoi pe cotor (cupon) îți scrii adresa ta, curat și cetet, comuna și poșta din urmă. Dacă n'ai mai avut foaia noastră, scrii pe cupon la partea de sus: „abonent nou”. Abonenții vechi vor scrie la acelaș loc numărul fâșiei de pe adresa cu care le vine foaia, număr ce se află tipărit în partea stângă, deasupra.

2. Cine n'a văzut foaia noastră niciodată și o cunoaște numai din auzite, ne scrie o cartă postală și ne cere un număr de probă. Unora oa aceștia noi le trimitem un singur număr, în care punem și un mandat postal, cu adresa noastră tipărită gata. Acest mandat îl va și folosi cât mai curând, căci noi, până nu sosesc banii de abonament, foaia regulat n'o pornim.

3. Tot așa facem și cu aceia cari se abonează pe câte o cartă postală, scriindu-ne: „să mă socotiți și pe mine între abonați!” Aceștia încă primesc numai un singur număr, ca de probă, și foaia regulat nu li-se pornește, până nu ne trimit și bani, măcar pe 3 luni înainte.

4. Cei cari ar dori să se aboneze la foaie, dar chiar atunci nu au bani la îndemână, se duc la preotul comunei și-l roagă să se iscălească și părintele pe carta postală de cerere, ca o recomandare și ca o cheazășie binevoitoare că banii ni se vor trimite omenește mai târziu. Aceasta o cerem așa, ca să fim scutiți de neplăceri și de așteptări zadarnice.

Urmând acestea îndrumări, foaia o poate avea oricine repede, regulat și totdeauna la vreme. Arătați acestea și vecinilor și cunoscuților dumneavoastră.

Administrația gazetei.

Un învățăcel

din familie bună, se primește la prăvălia de porțelanuri și sticlărie a dlui

(254) 1-3 **Henric Trencsiner**
Blaj, Str. Regina Maria.

Post vacant

La Cooperativa „Unirea” din comuna Luduș, județul Turda, este vacant postul de vânzător șef, cu data de 1 Martie a. c.

Doritorii de-a ocupa acest post vor înainta cererile în timpul cel mai scurt.

Condițiunile de angajare se pot indica la federala „Zorile”.

(255) 1-1

Fân de vândut

2-3 vagoane, se află în comuna Mureș Sâniacob, departe de stația Mureș-Luduș 5 km. — Adresa: **LUCRETIA SIMU** soție de protopop **DUMBRĂVENI** (Ibașfalău) jud. *Târnava mică.*

(252) 1-1

De vânzare

Două case

Se vând din mână liberă în Blaj.
Informațiuni da

Ioan Vancu
Str. Călărășilor Nr. 3.

(243) 2-?

CULTIVATORII DE VII

și toți cei cari
doresc să-și facă
vie, să ceară cu
toată încrederea
altoi dela

FUNDAȚIUNEA LADAY

din Petrisat, lângă Blaj.

(245) 4-6

SEMINTERIA Arpad Déri

Depozit de semințe, ofere semințele ei de proveniență germană: garantate de rasă pură și cu rod, fle semințe pentru moșii, pentru grădini de legume, fie semințe de flori.

Trimitem prețuri curente gratis și franco **ARPAD DERI**, Cluj, Str. Regina Maria 10

[235] 7-16.

Prețul gazetei noastre în 1927.

Cetitorii gazetei noastre au aflat abunăseamă, că poșta se scumpește foarte simțitor. Se scumpesc și scrisorile, dar mai mult se scumpesc mărcile cari se lipesc pe gazete. Până acum trebuia să lipim pe fiecare număr câte 10 bani; pe viitor va trebui să lipim câte 25 bani, adică cu încă odată și jumătate mai mult decât până acum.

Pe lângă scumpirea poștei, față de anul trecut s'a scumpit foarte mult și hârtia. Fabricile de hârtie ne amenință chiar acum cu o nouă scumpire. Tot așa sau scumpit lucrătorii tipografi, tiparul, și împăturatul, expediția.

Față cu acestea stări de lucruri, suntem siliți să ridicăm și noi puțin prețul de abonament al gazetei, precum au făcut-o toate gazetele populare.

Noul preț de abonament:

Pe un an întreg 180 lei | Un sfert de an 45 lei
Pe o jumătate de an 90 lei | In străinătate, pe un an . 300 lei

In America pe un an 3 dolari.

Față cu acestea prețuri, cari au putere din 1 Ianuarie 1927, ne-am gândit să facem cetitorilor noștri vechi și buni o mare înlesnire. Anume:

Cine trimite prețul de abonament pe un an întreg în cursul lunilor Ianuarie și Februarie, plătește numai 160 lei

în loc de 180.

Această înlesnire o putem face însă numai acelor cari trimit abonamentul pe înainte, deodată, în cursul lunilor Ianuarie și Februarie. Cei cari au restanțe, cu suma de 160 lei trebuie să trimită și datoriile de până aci.

Grăbiți deci cu trimiterea abonamentului, ca să cruțați câte 20 lei! Astfel gazeta nu se scumpește decât cu 10 lei!

CĂRȚI PENTRU POPOR.

Cartea este cel mai bun prieten al omului. — Ai carte, ai parte. Omului cu învățătură îi curge miere din gură.

La **Librăria Seminarului din Blaj** se află de vânzare următoarele cărți scrise anume pentru cetitorii din popor:

A. LUPEANU-MELIN: In pragul vremii	6 lei	IOAN POP-CÂMPEANU: Câmpia Transilvaniei	4 lei
„ „ Copii în război	2 „	„ „ Ciupercile	4 „
„ „ Sămânța viitorului	3 „	„ „ Bacteriile folositoare	4 „
„ „ Ce este de văzut în Blaj	4 „	„ „ Dușmanii omului	5 „
„ „ Blajul istoric	10 „	SEPTIMIU POPA: Crucea Domnului	2 „
„ „ La Piatra Libertății	10 „	TOMA COCIȘ: Povești și legende	2 „
IULIU MAIOR: Adevărata fericire	6 „	„ „ Bucuria copiilor	1 „
„ „ Darul lui Dumnezeu	6 „	„ „ Toderică dragul mamei	1 „
„ „ Fiți desăvârșiți	5 „	„ „ Feciorașul Moșului	2 „

Toate acestea cărți împreună costă numai **75 Lei**. Cine trimite la adresa Librăriei, cu mandat postal, **95 lei**, le primește acasă cu poșta plătită. Și va avea de citit, lucruri frumoase și folositoare, un an de zile.

Cărțile se capătă și una câte una. Atunci, la prețul cărți se mai pune 1 leu pentru plata poștei.

Nu uitați adresa: **LIBRĂRIA SEMINARULUI, BLAJ, județul Târnava mică.**